

[Udenrigsministeren]

kr. næste år, 6 ½ mia. kr. i 1989, 7 mia. kr. i 1990, osv. Det er jo meget store tal, der er tale om. Allerede i dag yder vi 5 millioner danskere i kroner og øre væsentligt mere i udviklingsbistand end de mange millioner indbyggere i hele Østeuropa tilsammen, for nu at prøve at stille det i et vist perspektiv.

Det er mange penge, det drejer sig om, og derfor ville det vel nærmest være uansvarligt, hvis ikke vi stiller spørgsmålet: er de regler og kriterier og fordelingsprincipper, vi fastlagde i tidernes morgen, da vi startede på alt det her, da vi begyndte med lidt stipendiebistand og nogle enkelte småprojekter hist og her, stadig det bedste bud på, hvordan vi bør styre den vidtforenede og komplekse milliardvirksomhed, som dansk ulandsbistand i dag har udviklet sig til? Jeg synes, at svaret på det spørgsmål i høj grad må bero på, hvad vi vil med bistanden. Vil vi bare fordele den danske bistandsindsats som en mild regn i nedbørsstatistikken? Eller vil vi sikre, at hver dansk bistandskrone bliver investeret i konkret opfyldelse af netop de mål, vi har sat os, i netop de mål, vi er enige om at sætte os? Vil vi lade os nøje med at dele penge ud til organisationer, programmer, lande og formål, der alle ud fra en eller anden betragtning er støtteværdige, og hvor der givetvis er tale om uudlømmelige behov? Eller skal vi sørge for at have hånd i hanke med, at kvindeaspekter, miljøhensyn, social bevidsthed vitterlig slår igennem i en bistandsindsats, der samtidig må have det langsigtede økonomiske vækstperspektiv? Skal vi blande os, eller skal vi bare være passive? Skal vores ulandsbistand være en pyntelig facade, eller skal den være et aktivt engagement? Hvis vi kan være enige om det sidste, og det kan vi vel nok, kommer vi ikke uden om en engageret debat om, hvordan vi så skal bære os ad. Jeg tror ikke, at svaret kan være en sammenknytning imellem automatisk stærkt stigende bistandsbevillinger og en fuldstændig uændret automatisk fordeling og kanalisering af midlerne.

På visse områder har der dannet sig en praksis for, hvordan vi skal fordele bistandsmidlerne, som jeg synes vi må erkende i højere grad hviler på hævdundne traditioner end på aktuelle behov. Den nogenlunde lige fordeling imellem multilateral og bilateral bistand, som vi en gang på gang bekræfter hianden i, er vel et princip, der efterhånden

har fået karakter af en hellig ko i dansk ulandsbistand.

På trods af, at det ligger så fast, at det næsten er en besværgelse, man ikke kan komme uden om, synes jeg det er positivt, at vi i de seneste år i stigende grad har fået udbredt forståelse for, at de kraftigt voksende danske bistandsbevillinger, som bliver kanaliseret igennem hele det internationale organisationssystem, ikke uden videre skal fordeles pr. automatik efter et mønster, der nu en gang er vedtaget og derfor er blevet traditionen.

Nu anerkendes det jo, at det ikke bare er legitimt, men også en selvfølgelig pligt over for danske skatteydere og over for de mennesker, vi vil hjælpe, at vi nøje påser, at de organisationer, der modtager de mange penge, forvalter dem på en rimeligt effektiv måde og på en måde, så danske bistandspolitiske målsætninger i hvert fald nogenlunde søges opfyldt. Hvis det ikke sker, må vi kunne fordele pengene anderledes, skære ned på det mindre effektive og give noget mere til dem, der gør det godt.

Men lad os tage et konkret eksempel for nøjere at undersøge indholdet af dette med, at fordelingen skal være nogenlunde ligelig. Hvis vi kigger på, hvilke bistandselementer der vil kunne indgå i et samlet dansk Sahelprogram, som jeg har omtalt i min redegørelse, er det næppe bestemte kvoter, der er tale om. Dele af et sådant bistandsprogram vil utvivlsomt fortsat med størst fordel kunne overlades til en række internationale organisationer, hvor de har en særlig ekspertise, man kan trække på på det her område. Som et eksempel kan jeg nævne det udstrakte samarbejde, vi gennem flere år har haft med UNSO om træplantning, klitstabilisering og andet i Sahelområdet.

Men i andre henseender, f.eks. på energiområdet, vil det kunne være mest hensigtsmæssigt at yde bilateral projektbistand og på den måde få mulighed for at trække på den betydelige sagkundskab, som danske erhvervsvirksomheder og rådgivende ingeniører besidder på dette felt. Og hvis der er tale om mere omfattende projekter, vil danske bistandsmidler og dansk knowhow jo undertiden kunne indgå i samfinansieringsarrangementer, f.eks. med Verdensbanken.

Også en række private danske organisationer kan spille en vigtig rolle, når det gælder netop en miljøbevidst indsats i Sahelområdet,